

میزگردشوراهای انتظامی

مقدمه

امین مقومی (سرپرست سازمان نظام مهندسی ساختمان)

بسیار خرسندیم که در راستای رسالت آموزشی، تخصصی و حرفه‌ای نشریه «شمس»، امروز میزگردی را با موضوع «شوراهای انتظامی» برگزار می‌کنیم؛

موضوعی که با وجود اهمیت و تأثیرگذاری قابل توجه در فضای حرفه‌ای مهندسی کشور، کمتر در قالب گفت‌وگوهای تحلیلی و رسانه‌ای مورد واکاوی قرار گرفته است.

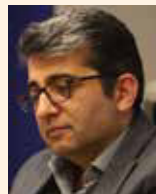
شوراهای انتظامی به عنوان یکی از ارکان کلیدی در ساختار نظارتی سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان، نقش مهمی در صیانت از حرفه مهندسی، حفظ حقوق بهره‌برداران و ارتقای کیفیت خدمات دارند. با این حال، چالش‌ها، ابهامات و بعضاً نارسایی‌هایی که در فرایندهای

رسیدگی وجود دارد، ایجاب می‌کند که با نگاهی دقیق، آسیب‌شناسانه و سازنده به بررسی آن‌ها پرداخته شود.

در نشریه شمس، ما بر این باوریم که تولید محتوای تخصصی و مستند از این‌گونه مباحث، می‌تواند نه تنها روشنگر باشد، بلکه به عنوان یک منبع آموزشی و تحلیلی چراغ راه مهندسان باشد و راهگشای تصمیم‌سازان، مدیران و دانش‌آموختگان آینده گردد. امید است که حاصل این میزگرد، دریچه‌ای نو برای فهم بهتر عملکرد شوراهای انتظامی و زمینه‌ساز پیشنهادات اصلاحی و سازنده در این حوزه باشد.

مهران کوهی‌کمالی (سردبیر نشریه شمس)

ما در مجموعه نشریه «شمس»، بر پایه رسالتی که برای خود قائل هستیم، همواره تلاش داشته‌ایم تا صرفاً به تولید محتوای خبری و گذرا اکتفا نکنیم،

بلکه به تولید محتوای آموزشی، تحلیلی و ماندگار نیز بپردازیم. در همین راستا، در این شماره نشریه، میزگردی با موضوع «شوراهای انتظامی» در دستورکار قرار گرفت؛ موضوعی تخصصی و مهم که کمتر در قالب رسانه‌های عمومی یا حتی تخصصی به آن پرداخته می‌شود.

باور ما بر این است که نشریه «شمس» می‌تواند و باید نقشی مرجع‌گونه ایفا کند. محتوای علمی، فنی و تحلیلی که در این نشریه ارائه می‌شود، ظرفیت آن را دارد که به عنوان منبعی معتبر، مورد استفاده مهندسان قرار گیرد. ما همواره در اندیشه آن بوده‌ایم که نشریه «شمس» باید به‌گونه‌ای تولید و منتشر شود که از سطح یک نشریه دوره‌ای فراتر رود و به جایگاهی برسد که سالیان سال به عنوان مرجع علمی و آموزشی در حوزه مهندسی مورد رجوع و بهره‌برداری قرار گیرد. از این رو، با دقت و وسواس در انتخاب موضوعات، دقت در نگارش مطالب و بهره‌مندی از نظرات متخصصان تلاش داریم تا هر شماره از نشریه گامی در مسیر ارتقای کیفی و علمی آن باشد.

محورهای گفت‌وگو	
۱	بررسی جایگاه شورای انتظامی در دستیابی به اهداف قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
۲	شناسایی چالش‌های حقوقی، ساختاری و اجرایی در فرایندهای رسیدگی
۳	ارائه راهکارهایی برای پیشگیری از تخلفات و ارتقای اخلاق حرفه‌ای
۴	آسیب‌شناسی وضعیت شوراهای انتظامی در استان‌ها و شناسایی تفاوت‌ها
۵	پیشنهاد اصلاحاتی در قوانین، آئین‌نامه‌ها و فرایندهای مرتبط

حسین خلیلی‌مرد: اهدافی که ما در شورای انتظامی تبیین کردیم، پیشگیری از وقوع تخلفات و کاهش پرونده‌های شکایت است. چون اعتقاد داریم پیشگیری مؤثرتر است.

یک مرجع دیگری انتقال دهیم، مثال روشنی از آن کانون کارشناسی است که رسیدگی به ارکان دیگر در اختیار خود شورای انتظامی نیست و در یک مرجع دیگری به آن رسیدگی می‌شود. ما ظرفیت قانونی داریم. این امر که شورای انتظامی به عنوان یک رکن مستقل دیده شده یک ظرفیت است که یعنی می‌توانیم در مجموعه خود به تخلفات رسیدگی کنیم. از دست دادن چنین ظرفیتی در جامعه مهندسی خسران بزرگی است؛ اینکه تخلفات بدون شناسایی شرایط آن در یک مجموعه عمومی‌تر مورد رسیدگی قرار گیرد، تبعاتی خواهد داشت. بدانیم که سازمان نظام مهندسی ساختمان پس از سی سال خدمات زیادی انجام داده است؛ به عنوان نمونه، در زلزله‌هایی که در کشور اتفاق افتاده است، اگر سازمان وجود نداشت این کشور چقدر می‌توانسته با بحران روبه‌رو شود؟ البته منکر نقاط ضعف در این بخش نیستیم. به هر روی، در هر نهاد صنفی ممکن است تخلفاتی صورت گیرد، اما بهتر است آن نهاد خود با آن تخلف برخورد کند.

جایگاه شورای انتظامی بالا است، یکی از اصلی‌ترین نهادهایی است که قانونگذار

خصوص یک جلسه مفصل جهت بحث و بررسی خواهیم داشت.

همچنین، هماهنگی و هم‌اندیشی پیرامون ایجاد وحدت رویه در صدور آراء، از دیگر موضوعات اساسی است. بر این اساس آرای صادره در استان‌ها دستخوش سلیقه و یا تناقض با قوانین، آئین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها نمی‌شود.

لهون اسدی (مدیرکل دفتر توسعه مهندسی وزارت راه و شهرسازی):

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان شورای انتظامی را در راستای ارکان دیگر به عنوان یک رکن می‌شناسد. قانونگذار به طور دقیق اشاره کرده که صنفی که یک وجهه مهندسی دارد به موضوعات مربوطه می‌تواند رسیدگی کند و نیازی به تصمیم‌گیری ارگان بیرونی برای این امر نیست.

یک چالش این است که شورای انتظامی به تخلفات مهندسان به نحوی که مطلوب است رسیدگی نمی‌کند. بنابراین رسیدگی به تخلفات را باید به

حسین خلیلی‌مرد (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان):

اهدافی که ما در شورای انتظامی تبیین کردیم، پیشگیری از وقوع تخلفات و کاهش پرونده‌های شکایت است. چون اعتقاد داریم پیشگیری مؤثرتر از این است که فقط رأی صادر و محکوم کنیم. افتخار این نیست که ما یازده هزار پرونده از قبل سال ۱۳۹۰ تا به امروز داریم، که حدوداً شش هزار پرونده رسیدگی شده است. اگر در شورای انتظامی تعداد پرونده‌ها زیاد باشد برای ما افتخاری نیست، باید راهکاری پیدا کنیم که تعداد پرونده‌ها کاهش پیدا کند.

در سازمان نظام مهندسی ساختمان به دلیل عملکرد برخی از هیئت‌مدیره‌ها احساس می‌شود که شأن و اعتبار جامعه مهندسی خدشه دار شده است. ما تمام تلاشمان بر این است که اعتبار را برگردانیم و به نحوی مورد مذکور را ترمیم کنیم.

اعتقاد ما در شورای انتظامی کشور بر این است که گلوگاه‌ها را باید ببندیم، نمی‌شود برای هر نفر یک پاسبان گذاشت. قوانین، دستورالعمل‌ها و هر آنچه نیاز هست را باید بازنگری کنیم و آن‌ها را آسیب‌شناسی کنیم. وقتی گلوگاه‌های فساد بسته شود، تخلفات کم می‌شود و تعداد ورودی پرونده‌ها نیز کاهش پیدا می‌کند.

همچنین قوانین و آئین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها نیاز به اصلاح دارند، قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در سال ۱۳۷۴ نوشته شده که ۳۰ سال از آن گذشته است. البته که دارای نقصان و ایراد است.

بیشترین تأکید ما بر آموزش، اطلاع‌رسانی و ارتقای دانش فنی، علمی و حرفه‌ای مهندسان است. در آسیب‌شناسی که بر روی بیش از ۶۰۰۰ پرونده انجام داده‌ایم، عدم ارائه گزارش به موقع از اهم تخلفات صورت گرفته است. زمانی که مهندس را آشنا و مطلع سازیم، آموزش بدهیم و اگر گزارش ندهد جریمه شود، مشکل برطرف می‌گردد. همه این موارد باید اطلاع‌رسانی شود، آموزش داده شود و ارتقا پیدا کند.

هر پرونده‌ای که دست ما هست حداقل ۱۰۰ صفحه است، این یعنی قطع یک درخت و مصرف ۱۱ لیتر آب برای هر ورق کاغذ. هدف ما این است که با برگزاری این برنامه‌ها و کنکاش قوانین، کمک کنیم که تعداد پرونده‌ها کاهش یابد.

مسئله حائز اهمیت دیگر، استقلال شوراهای انتظامی در تصمیم‌گیری و عمل است، که در این

ارزشی هم برای آن اعتباری که به ایشان بخشیده شده، قائل نیست. برای چنین افرادی مهم آن است که اکنون بتواند یک مبلغی را با استفاده از پروانه و مهرش دریافت کند و اگر در آینده سه ماه هم پروانه‌اش تعلیق شود، برایش اهمیتی ندارد. اگر یک سال هم پروانه‌اش ضبط شود، مهم نیست.

ما در ده سال آینده با بحران مهندسی ساختمان روبه‌رو خواهیم شد، نسل‌های فعلی بازنشسته می‌شوند. این بحران کم‌کم به هیئت‌مدیره‌های استان‌ها هم خواهد رسید؛ در حال حاضر، متقاضی ورود به مهندسی ساختمان وجود ندارد و این امر به بحران‌ها و مشکلاتی که در این صنعت وجود دارد، می‌افزاید. باید فکری اساسی کرد، این فکر باید از قانونگذار، از دولت، از وزارت راه و شهرسازی و شورای مرکزی نشأت بگیرد.

اگر بتوانیم نسخه‌ای جدی برای سابقه کارهای سوری بپیچیم، بسیاری از مشکلات ما در صنعت ساختمان حل می‌شود. مطمئن باشید آمار پرونده‌های شورای انتظامی نیز در آینده کاهش خواهد یافت.

حسن مجتبی‌زاده (رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان):

در استان زنجان در راستای آگاه‌سازی مهندسان به مقررات ملی ساختمان و موضوع آموزش و ترویج، مسابقه‌های پیامکی برگزار می‌شود. پاسخ سؤالات

مطرح‌شده با ذکر دلایل آن در حد چند صفحه توضیح داده می‌شود تا مهندسان آموزش‌های کاربردی داشته باشند. سؤال این هفته آن بود که «به نظر شما فراوانی تخلفاتی که در صنعت ساختمان انجام می‌شود، چه تخلفاتی است؟»

شورای انتظامی به‌عنوان یک رکن در قانون دیده شده و به‌منظور حفظ حقوق بهره‌برداران و ارتقای کیفیت خدمات مهندسی و مهم‌تر از آن ارتقای منزلت مهندسان بوده است. قانونگذار برای مهندسان جایگاه ویژه‌ای لحاظ کرده و این جایگاه باید طوری باشد که نماد عدالت و قانون باشد و افرادی که به‌عنوان شورای انتظامی فعالیت می‌کنند، بایستی واقف به جایگاه خود

لهون اسدی؛ بدانیم که سازمان نظام مهندسی ساختمان پس از سی سال خدمات زیادی انجام داده است؛ به‌عنوان نمونه، در زلزله‌هایی که در کشور اتفاق افتاده است، اگر سازمان وجود نداشت این کشور چقدر می‌توانسته با بحران روبه‌رو شود؟

علی محجوب (رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اصفهان):

معضلاتی که وجود دارد تا حدودی به «ب بسم الله» در سازمان نظام مهندسی ساختمان برمی‌گردد. برخی از اعضا به راحتی پروانه می‌گیرند، به ضرب و زور آموزشگاه‌هایی که

وجود دارد که آن هم خود یک کسب‌وکار شده است، کلاس‌هایی می‌روند و بالاخره از آزمون‌هایشان نمره قبولی دریافت می‌کنند. اما نکته مهم سابقه کارهای سوری است، بعد از این قبولی در آزمون باید جلوی ورود افرادی که توان انجام کار حرفه‌ای و مهندسی ندارند، گرفته شود. آسیب اول ناآگاهی است که در مهندسان ما وجود دارد و به همان دلیل در شوراهای انتظامی محکوم می‌شوند، چون کار نکردند و تجربه ندارند. البته مهندسان زیادی داریم که کار هم کردند، تجربه هم دارند و به خوبی خدمات می‌دهند ولی آمار کسانی که بدون تجربه، بدون سابقه حرفه‌مندی پروانه اشتغال می‌گیرند و وارد این عرصه می‌شوند، هر روز رو به افزایش است در حالی که هزینه اینگونه تخلفات بسیار پایین است، شخصی که با این فرایند پروانه اشتغال می‌گیرد

به‌درستی آن را به‌عنوان رکن تعیین کرده است. رسیدن به اهداف قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان حتماً و حتماً بربیک پایه شورای انتظامی می‌باشد. شورای انتظامی جایگاهش را باید خودش بسازد، جایگاهش این است که کور و کر و لال باشد، در بررسی تخلفات جانبداری نکند و اینکه هیئت‌مدیره چه نظری دارد، سازمان چه نظری دارد را کنار بگذارد. ملاک باید مستندات پرونده و آن چیزی باشد که طی فرایند آن تخلف گزارش شده است.

شورای انتظامی به‌عنوان رکن وقتی تعطیل شود، وزارت راه و شهرسازی طبق ماده ۲۶ باید عمل کند یعنی اگر در یک استانی شورای انتظامی به هر دلیلی تشکیل نمی‌شود، وزارت راه و شهرسازی اختیار دارد برای آن رکن سرپرست بگذارد. ما ترجیح نداریم وزارت راه و شهرسازی به موضوعاتی مثل تعیین سرپرست ورود کند. با این حال اگر هیئت‌مدیره‌ای در استان دچار اختلاف می‌شود و نمی‌تواند شورای انتظامی انتخاب کند، منجر به رسوب پرونده می‌شود و برخورد مؤثر با متخلفان در زمان خودش صورت نمی‌گیرد، گاهی برخورد آنقدر دیراست که دیگر اثر ندارد.

وقتی می‌گوییم رکن، یعنی یک پایه، یعنی اگر سازمان شورای انتظامی نداشته باشد، اعتباری ندارد. همانطور که وقتی هیئت‌مدیره سازمان از حد نصاب کمتر شود سازمان تعطیل می‌شود.

علی محبوب: آسیب اول ناآگاهی است که در مهندسان ما وجود دارد و به همان دلیل در شوراهای انتظامی محکوم می‌شوند، چون کار نکردند و تجربه ندارند.

مهدی رضایی سرדרه (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان هرمزگان):

در خصوص جایگاه شورای انتظامی و دستیابی به اهداف و آن چالش‌هایی که شورای انتظامی با آن مواجه است، مطالبی وجود دارد. این صحیح

است که شورای انتظامی رکن سازمان می‌باشد، ولی اصلاً در حد رکن سازمان به آن پرداخته نشده است. نه در ساختار به اندازه رکن سازمان هست و نه در تشکیلات، اعتباری هم که باید به آن بدهند، اندازه رکن سازمان نیست، ولی مسئولیت و انتظاری که از آن دارند، بسیار بیشتر از چیزی هست که به آن پرداخته شده است.

مشکلی که بیش از همه می‌توان پردازش کرد، اول ساختار قانونی شورای انتظامی است، یعنی ساختار قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را عوض کنیم، استقلال شورای انتظامی دیده شود و شکل واقعی آن در جزئیات نمایان شود. موضوع تشکیلات سازمانی شورای انتظامی باید مورد بررسی و بازنگری قرار گیرد، این امر نیازمند حضور کارشناسان حقوقی است. حتی اگر لازم شد در آئین رسیدگی موردی مانند دادسرا در آن دیده شود تا حل پرونده‌ها تسریع گردد و سپس

پرونده‌هایی ناشی از رقابت‌های انتخاباتی که بازه زمانی آن در حین انتخابات است و تا بعد از انتخابات هم کماکان ادامه پیدا می‌کند.

در پرونده‌ها باید به موقع رأی‌های قطعی صادر شود تا طعم آن رأی قطعی چشیده شود. شاید نشود پرونده‌ها را به‌روز کرد، لیکن حداقل آن‌ها زودتر رسیدگی شوند. یکی دیگر از دلایلی که پرونده‌ها زیاد می‌باشد، آن است که هر فردی می‌تواند شکایت ثبت می‌کند. نباید به این شکل باشد، حداقل باید الزام به پرداخت وجهی باشد تا به نوعی پایبندی ایجاد گردد. شخصی ۱۲۱ شکایت از یک نفر ثبت کرده است و مشخص است که حداقل پنجاه برگ کاغذ نوشته شده و چیزی هم برای از دست دادن ندارد. از همه مهم‌تر آن‌هایی که ضعف اطلاعات فنی دارند. دوره‌های آموزشی باید الزام باشد، تبعات گذراندن دوره‌های آموزشی از توقف پروانه‌ها بازدهی بهتری دارد.

ضمناً اعضای شورای انتظامی می‌بایست پروانه ارشد یا پروانه پایه یک داشته باشند و همچنین دارای سابقه باشند و تخلفی نداشته باشند. از طرفی مقوله تعارض منافع پیش می‌آید و ایشان باید پروانه‌هایشان را تحویل بدهند و از فعالیت حرفه‌ای دور شوند. یک برنامه‌ریزی نیاز است تا بحث تعارض منافع حل شود و مورد مهم‌تر آنکه نتایج پرونده‌ها و آرای قطعی هرچه زودتر صادر شود تا تأثیرگذار باشد.

باشند. موضوع آموزش را باید جدی گرفت. باید در نظر گرفت که در دو سال اخیر فراوانی تخلف در چه موردی بوده تا برای کاهش آن اندیشه کنیم و راهکار عملی ارائه دهیم.

موضوع مهم دیگر آن است که یکسری آموزش‌هایی لازم است تا به صورت متحد و با وحدت رویه برای اعضای شورای انتظامی برگزار گردد. به هر روی، جای خالی وحدت رویه در تشکیل و رسیدگی به پرونده‌ها در شوراهای انتظامی احساس می‌شود.

به نظر می‌رسد نظام مسئولیت‌پذیری در صنعت ساختمان باید بازتعریف شود و کلیه افراد دخیل در صنعت ساختمان با توجه به محصولات و خدماتی که ارائه می‌دهند و حق الزحمه‌ای که دریافت می‌کنند، پاسخ‌گو باشند. مشکل آن است که در حین پیشامد یک رویداد یا یک مشکل اساسی در صنعت ساختمان بی‌بنیاد هستیم، بخشی از مشکل مربوط به فنی حرفه‌ای است، بخشی دیگر مربوط به اداره کار می‌شود و بخشی دیگر را به وزارت صنعت ارتباط می‌دهیم، بخشی هم مربوط به خودمان، صاحب باید واحد و یک کاسه باشد.

یک تجربه موفق در استان زنجان وجود دارد، در بخش صنعت مجریان گاز، گواهی کار یا پروانه اشتغال را از دیرباز نظام مهندسی صادر می‌کند و به همین ترتیب کمترین تخلفات را در بخش گاز داریم و تقریباً در حد صفر می‌باشد. یک چنین نظامی را باید در صنعت ساختمان تعریف کنیم، این مورد را باید به بحث نمای کارها تعمیم دهیم. افراد باید متناسب با پولی که دریافت کرده‌اند و خدمتی که ارائه داده‌اند، مسئولیت داشته باشند و این سبب می‌شود تا تخلفات کاهش یابد و کیفیت بالا برود.

عباسعلی فریمانی (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد):

تخلفاتی که در شورای انتظامی وارد و ثبت می‌شود را می‌توان به سه دسته تقسیم‌بندی کرد.

یکی تخلفات ناشی از ضعف اطلاعات فنی مهندسان است و دیگری تخلفات ناشی از سوء استفاده مهندسان از برخی پروژه‌هایی که برای ایشان منافی ایجاد می‌کند و سوم تخلفات و

در خصوص حجم رسوب پرونده‌هایی که در شورای انتظامی پیش می‌آید، باید هزینه دادرسی وجود داشته باشد درست مانند دادگاه، یعنی حتی می‌توان حق الزحمه‌ای که شورای انتظامی دریافت می‌کند، از محل هزینه دادرسی پرداخت شود. اگر این هزینه دریافت شود، اولاً ایجاد درآمد است؛ دوماً حجم پرونده‌ها به شدت کاهش پیدا می‌کند. زمانی که شخص بداند برای تشکیل پرونده باید مبلغی بپردازد تا شکایت را مطرح کند، پیش از آن سعی می‌کند مشکلش را با فرد مقابل حل کند.

از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵، دوره‌های آموزشی فصلی و جلسات هم‌اندیشی برگزار و باعث می‌شد که به هر حال مباحث حقوقی به چالش کشیده شود و اگر برای اعضای حقوقدان جایی محل اشکال و چالش بود بررسی می‌کردند و به آن می‌پرداختند. همچنین باید آرا را به صورت قاطع داد، ابهام در آرای استان‌ها یکی از دلایل اطاله دادرسی است.

بند «الف» و «ب» ماده ۸۲ مکرر کامل حذف شده است، یعنی یک نفر عضو بدون پروانه اشتغال می‌تواند عضو شورای انتظامی استان باشد، اینک آن فیلتر هم از بین رفته است و در این مورد ابلاغ آئین رسیدگی می‌تواند کمک زیادی در رفع موانع و مشکلات شورای انتظامی کشور و استان‌ها داشته باشد. دوره‌های آموزشی هم به هر حال مستلزم پیش‌بینی بودجه هست که در آئین رسیدگی دیده شده که خیلی به آن توجهی نشده است. اگر شورای انتظامی اختیار داشته باشد و بودجه لازم اختصاص داده شود، موضوع آموزش به سرعت حل خواهد شد.

محمد رضا محمدیان (کارشناس حقوقی شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان):

اگر کتاب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان را ورق بزنید، کلاً از دو کلمه تشکیل شده است، اعتلای مهندسی و انتظام امور. اعتلای مهندسی مربوط به آموزش و بخش‌های مختلف دیگر است، انتظام امور هم رکن اصلی سازمان

ارباب رجوع ذهنیتی از شورای انتظامی دارد که گمان می‌کند وقتی شورای انتظامی آمد، مشکلش برطرف می‌گردد، ولی عمده‌تأ این مشکل برطرف نمی‌شود؛ مخصوصاً با چرخه‌ای که تعریف شده و موضوع رسیدگی به تجدیدنظر، آن انتظاری که دارند برآورده نمی‌شود و این برابر با از دست دادن اعتماد مردم به جامعه مهندسی است.

در مرکز کارشناسان در موضوع رسیدگی به پرونده‌ها دادرسی دارند، دادیاری دارند و مرجع داخلی هست، اما تفاوتش این است که به نوعی انتخاب مراجع بالاتر هست، این هم می‌تواند یک روشی برای حل مسئله باشد.

اسماعیل محمودی (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خوزستان):

در موضوع شناسایی چالش‌های حقوقی و ساختاری شورای انتظامی در فرایند رسیدگی و ارائه راهکار برای پیشگیری از تخلفات، یکی از مباحث مهمی که مد نظر هست حق الزحمه شورای انتظامی است که از بعدی دیگر می‌توان به آن پرداخت. وقتی برای عضو هیئت مدیره چندین تعارض منافع در نظر می‌گیرند، در حالی که درآمد کافی ندارد، مجبور است به شرکت‌ها و دفاتر سوری که به هر حال یک منبع درآمدی برای او خواهد بود، روی بیاورد. این موضوع بیشترین عامل افزایش پرونده‌های شورای انتظامی را ایجاد می‌کند.

در صحنه شورا بررسی انجام شود. مشکل دیگر ساده بودن روند شکایت است. شکایت بدون مستندات درست تحویل شورای انتظامی داده می‌شود و شورا موظف است رسیدگی کند. مورد دیگر ضمانت اجرایی احکام صادره است. وقتی شکایتی پیش می‌آید، مهندس محکوم می‌شود. رأی و مجازات اصلاً ارتباطی به کار ایشان ندارد، سازمان هم خود را موظف نمی‌داند تا آن کارپیشروی داشته باشد.

در جلسه شورای انتظامی پرونده‌های مطرح شد که حکم آن در سال ۱۳۹۳ صادر شده بود، همه اعضای شورای انتظامی از سال ۱۳۹۳ تاکنون دو بار عوض شده‌اند. از معایب طولانی شدن مدت پرونده همین است که مدارک به سختی قابل دسترس است. معضل بعدی وابستگی مالی شورای انتظامی به سازمان است، وابستگی مالی شورا به سازمان باعث می‌شود که اهم کارها را نتوان به درستی انجام داد. در ارسال به کارشناسی، در حق الزحمه و وابستگی در انتخابات؛ انتخاب اعضای شورا توسط هیئت مدیره است، هیئت مدیره‌ای که فرد انتخاب می‌کند برخی مواقع انتظاراتی هم دارد و در پی آن برخی از اعضای شورای انتظامی میل ندارند در برابر هیئت مدیره قرار بگیرند، در نتیجه استقلال کافی در عمل ندارند.

موضوع بعدی بحث خروج از شورا است، اگر فردی استعفا دهد، مطابق با آئین رسیدگی تا زمانی که جانشین تعیین نشده باید در شورا بماند و نمی‌تواند از پروانه‌اش استفاده کند. به این مورد هیچ جایی اشاره نشده است. این سکوتی است که نمی‌دانیم باید چه راهکاری داشته باشیم.

حسن مجتبی‌زاده: جای خالی وحدت رویه در تشکیل و رسیدگی به پرونده‌ها در شوراهای انتظامی احساس می‌شود.

می‌کنند، چشم‌پوشی کنیم. بارها این مثال را زدم، مهندسی که با پایه ۳ در یک شهر دورافتاده رزق و روزی خود را می‌گذرانند، به‌خاطر یک اشتباه تشخیص بابدند نباید از نان بیفتد تا منجر به بروز اشتباهات دیگر آن شخص در جامعه شود. این اشتباه به خود ما برمی‌گردد، چون وظیفه ما است که مهندس را آموزش و ارتقای فنی دهیم تا اینگونه اشتباه‌ها را مرتکب نشود.

اصل دوم آن است که باید تعداد ورودی پرونده‌ها کاهش پیدا کند، افتخار ما و هیچ استانی این نیست که تعداد پرونده زیادی را رسیدگی کرده‌ایم، مثالی از آن نیروی انتظامی است که هر سال آمار می‌دهد، فرضاً امسال ۳۰ درصد کشفیات مواد مخدر ما بالا رفته است، این آمار موفقیت نیروی انتظامی است، اما درکل برای کشورافت محسوب می‌شود، اینجا هم همین مسئله است. لازم است قانون را به‌نحوی اصلاح کنیم تا کسی تخلف نکند وگرنه اگر برای هر شخصی بخواهیم یک نگهبان قرار دهیم، تأثیری ندارد.

یکی از راه‌های کاهش پرونده‌ها انتشارات سازمان است، بازتاب این جلسات در مجلات و رسانه‌های سازمانی می‌تواند سبب هم‌افزایی اعضای شوراهای انتظامی از طرفی و افزایش آگاهی مهندسان از سوی دیگر باشد.

کشور در هر ماه ۳۰۰ پرونده ورودی داریم که یک شورا باید رأی دهد. واضح است که صدور آرا پس از چندین سال بازدارندگی ندارد.

در آئین رسیدگی در قانون نظام‌مهندسی و آئین‌نامه اجرایی جای بسیاری از مواردی که در قانون مجازات اسلامی وجود دارد، خالی است از جمله تعویق مجازات، تعلیق مجازات، آزادی مشروط، مجازات‌های جایگزین حبس؛ آنجا جایگزین حبس جزای نقدی لحاظ شده است. چرا نباید به‌جای حکم درجه دو، جزای نقدی برای مهندس در نظر گرفته شود؟ می‌توان از این ظرفیت‌ها استفاده کرد.

طبق آئین‌نامه اجرایی شورای هم‌عرض باید در مرکز باشد و آئین رسیدگی مورد دیگری را اشاره دارد، یعنی خود قانون تعارض دارد، خود قانون رسیدگی تعارض دارد، این موارد باید حل شود. استقلال شورای انتظامی زمانی حفظ می‌شود که یک بازنگری بشود؛ به‌خصوص در نحوه گزینش اعضای شورای انتظامی.

همچنین شرکت‌های حقوقی و شرکت‌های کاغذی معضل دیگری است که در قانون هیچ نوع برخوردی با آن‌ها نشده است.

حسین خلیلی‌مرد (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان):

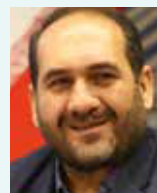
عقیده ما این است که در شورای انتظامی کشور، اصل، اصل برائت است اما به این مفهوم نیست که از متخلفان و مافیاهایی که حساب‌شده تخلف

است. مقنن در ماده ۲ بند ۹ به صراحت عنوان کرده است که الزام به رعایت مقررات ملی و کنترل ساختمان به‌عنوان اصل حاکم است و برای کلیه عوامل دخیل در حوزه ساخت‌وساز الزام دارد، بنابراین انتظام این الزام و اجرایی شدن این حکم قانون به‌عهد شورای انتظامی است. در این مسیر چالش‌های متعددی وجود دارد، اولین چالش آن عدم آموزش در زمینه اجرایی آئین رسیدگی است. در بررسی‌های صورت‌گرفته ملاحظه می‌شود که در پرونده‌های متعددی فقدان یک سیستم یکپارچه در گردش کار پرونده‌های انتظامی و همچنین صدور آرای خارج از چهارچوب و بعضاً سلیقه‌ای وجود دارد؛ در نتیجه برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای شورای انتظامی، بازدیدهای دوره‌ای از عملکرد شوراهای انتظامی استان‌ها و ارزیابی نقاط قوت و ضعف سازمان‌ها و راه‌اندازی یک سیستم یکپارچه از اهم اقدامات است.

امیر امیرآبادی (قاضی شورای انتظامی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان):

در خصوص چالش‌های حقوقی فرایند رسیدگی، در سال ۱۳۷۴ قانونی به نام قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان تدوین شد و یک سال بعد هم

آئین‌نامه اجرایی آن نوشته شد. در سال ۱۴۰۰ نیز آئین رسیدگی منتشر گردید. قریب به ۳۰ سال از تدوین قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان گذشته است و در این سال‌ها هیچگونه تغییری نداشته است؛ هرچند در آئین‌نامه اجرایی ۱۳۷۵ اصلاحاتی کردند، ولی این اصلاحات مناسب حال و روز امروز نیست.

تمام این چالش‌ها از قانون نشأت می‌گیرد، یعنی تا قانون اصلاح نشود مشکل حل نخواهد شد. با توجه به آمار جمعیت جامعه مهندسی در گذشته و تعداد پرونده‌ها در هر استان و در کشور یک شورای انتظامی کفایت می‌کرد، اما امروز نیازمند تعداد بیشتری شورای انتظامی هستیم. امروز با یک شورای انتظامی نمی‌توان امور را حل کرد. علت اینکه پرونده سال ۱۳۹۵ اکنون رسیدگی می‌کنیم، همین است. به‌طور متوسط در کل

اجتماعی به مهندس توضیح داده شود. موضوع دیگر آن است که ما در سازمان نظام مهندسی ساختمان، مهندسان خود را تکلیف‌گرا بار می‌آوریم، یعنی به او می‌گوییم گزارش بنویس تا تکلیف‌ت را انجام داده باشی، این اشتباه است، ما باید به سمت تعهدگرایی سوق پیدا کنیم تا کیفیت ساختمان و ایمنی بالا برود. مهندس تکلیف دارد که مرجع صدور پروانه را بدهد تا اگر در شورای انتظامی آمد مدارک را ارائه دهد که اتفاقی برایش نیفتد، این هم باید وجود داشته باشد اما تعهد هم لازم است.

حسن مجتبی‌زاده (رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان زنجان):

برای پیشگیری از تخلفات و ارتقای اخلاق حرفه‌ای نیازمند یک رویکرد هماهنگ در بخش فرهنگی، آموزشی و ساختاری هستیم. در

بخش فرهنگی می‌توان به نهادینه‌سازی اخلاق حرفه‌ای از طریق آموزش و ترویج اخلاق مهندسی و مسئولیت اجتماعی، امانت‌داری و شرافت حرفه‌ای اشاره داشت. این موارد از طریق دوره‌های ضمن خدمت، کارگاه‌ها و همایش‌ها پدیدار می‌شود. ایجاد منشور اخلاق حرفه‌ای نیاز است، ماده ۲ مکرر قانون کافی نمی‌باشد. تدوین و ابلاغ منشوری رسمی در سطح ملی که رعایت آن از سمت اعضا الزامی و مبنایی برای داوری و انتظامی قرار گیرد لازم است، زیرا هم‌اکنون مبنایی نداریم، همچنین ارزش دادن به اخلاق حرفه‌ای مانند تقدیر از مهندسان خوش‌نام‌گزینه خوبی است تا دیگران هم تشویق شوند.

از راهکارهای آموزشی ارتقای سطح کلاس‌های بدو ورود به حرفه‌گزینه‌ای است، البته مهم‌تر از آن طراحی دوره‌های آموزشی خاص در تخلفات پرتکرار می‌باشد. آموزش‌های مبتنی بر تحلیل پرونده‌های شورای انتظامی هم می‌تواند به مهندس کمک کند تا با مصادیق تخلفات آشنا شود. دیگر مورد آن است که ارتقا و تمدید را مشروط به گذراندن دوره‌های اخلاق حرفه‌ای کنیم تا مؤثرتر باشد.

از راهکارهای ساختاری هم ایجاد نظام ارزیابی و

عباسعلی فریمانی: سه دسته تخلفات داریم: یکی تخلفات ناشی از ضعف اطلاعات فنی مهندسان، تخلفات ناشی از سوء استفاده مهندسان از برخی پروژه‌ها، تخلفات و پرونده‌های ناشی از رقابت‌های انتخاباتی.

علی پورابایی (عضو شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان):

در حوزه آموزش، مخصوصاً در بحث‌های حقوقی و مواردی که در شورای انتظامی با آن درگیر هستیم یک چالش اساسی وجود دارد. در ارتقای پایه و تمدید پروانه یکسری دوره‌های اجباری وجود دارد. این آموزش‌ها تخصصی است که در رشته‌های معماری، برق، عمران برای مهندسانی که اجرا یا نظارت دارند هم متفاوت است، متأسفانه در هیچکدام از این آموزش‌ها هیچ کلاس الزام‌آوری برای آشنایی با حقوق مهندسی و تخلفات انتظامی وجود ندارد، بنابراین اولین کاری که باید کرد آن است که با دفتر مقررات ملی هماهنگ شود تا برای تمدید و ارتقای مهندسان دوره‌هایی را در این خصوص الزامی کنند.

برخی دوره‌ها در راستای مهارت‌افزایی مهندسان جزء وظایف سازمان نظام مهندسی ساختمان است. جای یک دوره با موضوع حقوق مهندسی خالی است و باید این پیشنهاد به دفتر مقررات ملی و دفتر توسعه اعلام شود.

همچنین در حوزه آموزش به صورت خاص باید پیامدهای تخلف به مهندس گوشزد شود، تبعات حقوقی و تعلیق پرونده، عواقب انسانی و

رضا بشیر (رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان خراسان رضوی):

باید پارافراتر از آموزش‌های معمولی بگذاریم، آموزش‌های تخصصی مانند سازه، معماری، برق و ... وجود دارد که بحث آن جدا است، اما فرای آن، می‌توان با حضور یک کارشناس در هر شورای انتظامی و شورای مرکزی فراوانی تخلفات را بسیار جزئی‌تر مورد بررسی قرار داد. البته بحث در مورد تخلفاتی است که در نتیجه غفلت می‌باشد که می‌توان موارد را به طور دقیق بررسی کرد و آن دسته از اهم موارد تخلف را به صورت خاص و دقیق توضیح داد.

افرادی هستند که آموزش حقوقی می‌دهند و دانش خود را افزایش داده‌اند و اسم آموزش حقوقی را روی خود گذاشته‌اند؛ اما در واقع هیچ مدرکی ندارند و گاهی حرف‌های خود آنان با هم در تناقض است. لازم است که خودمان این مسئله را پیاده‌سازی کنیم، افراد متخصص را برای آموزش حقوقی در تمامی استان‌ها تعیین کنیم و برای شرکت‌کنندگان مدرک در نظر بگیریم.

همچنین شکایات انتخاباتی هم بایستی در نظر گرفته شود، درگیری‌های انتخاباتی که افراد دنبال تخریب یکدیگر هستند مورد بررسی قرار گیرد.

اسماعیل محمودی؛ در خصوص حجم رسوب پرونده‌هایی که در شورای انتظامی پیش می‌آید، باید هزینه دادرسی وجود داشته باشد درست مانند دادگاه.

جزیره‌ای است و در برخی از استان‌ها بازدارنده نیست، در گذشته در تبصره ۴ ماده ۸۵ کلمه «می‌تواند» برای هیئت‌مدیره استفاده شده بود و الآن تغییر پیدا کرده به «مکلف» است، اما در واقعیت به این مکلف بودن عمل نشده است که اگر بشود با کاهش چشمگیر تعداد پرونده‌ها مواجه خواهیم شد.

حسین میرقادری (عضو شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان اصفهان):

آموزشی که اکنون انجام می‌شود حالت روزمره پیدا کرده است. باید وارد حوزه عملیاتی و کاربردی شویم، به‌عنوان نمونه اگر یک نشریه‌ای مجازی از چکیده‌ای از تخلفات پرتکرار داشته باشیم، می‌تواند یک آموزش عمومی برای کلیه اعضا باشد. در این زمینه‌ها علاوه بر آموزش‌هایی که برای ارتقا، تمدید و دوره‌های مصوبه و غیره هست، این زمینه هم قطعاً کارساز خواهد بود. مورد بعدی استفاده از ظرفیت تبصره ۲ از شق ب ماده ۹۲ آئین‌نامه اجرایی است، در شورای انتظامی مواردی وجود دارد که فرد چندین بار به شورا می‌آید، تبصره مذکور تأکید بر الزام به

در پیش دارد تا در جامعه مهندسی اصلاح شود.

عادل سیفی (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان آذربایجان غربی):

موضوع آموزش در سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها مغفول واقع شده است. در گذشته مهندسان فارغ‌التحصیل دانشگاه‌های سطح بالا

بودند، اما متأسفانه در حال حاضر سطح دانش آموزان، دانشجویها و دانشگاه‌ها به شدت پایین آمده و به تبع آن سطح معلومات و علمی مهندسان نیز پایین آمده است. برخی از مهندسان نسل جدید حتی ابتدایی‌ترین مسائل حقوقی را نمی‌دانند، به‌عنوان مثال تعریف شاغل تمام‌وقت در مبحث در دو بند آمده است، اما حوصله خواندن ندارند. مهندسان بدون مطالعه تعهد می‌دهند، در ادامه پرسنل‌مان هم آموزش ندیده‌اند، مشکل ما علاوه بر آموزش مهندسان آموزش پرسنل نیز هست که از همین رو تعداد زیادی پرونده شکل می‌گیرد. بار ضعف سیستم آموزشی را سازمان‌ها باید به‌دوش بکشند.

در مورد ساختار باید گفت مشکل ما آن است که آرای شورای انتظامی به دلیل عدم وحدت رویه

پایش حرفه‌ای مستمر، تدوین شاخص‌های دقیق برای رفتار حرفه‌ای و تعریف استانداردها و حدود رفتاری در زمینه‌هایی مانند نظارت، طراحی و تعامل با شهرداری و دستگاه‌های اجرایی می‌تواند جلوی تخلفات سلیقه‌ای را بگیرد. همچنین وجود سامانه گزارش تخلف با امکان رازداری می‌تواند مفید واقع شود.

پیشگیری از تخلفات فقط با وجود مجازات امکان‌پذیر نیست، بلکه نیاز به تغییر ذهنیت، مهارت و ساختار حرفه‌ای مهندسان دارد که با آموزش، فرهنگ‌سازی، اصلاح رویه‌ها و تقویت سازوکار نظارتی می‌توانیم به این موضوع برسیم.

مهدی رضایی سررده (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان هرمزگان):

آموزش مصادیق تخلفات بسیار حائز اهمیت است. چند درصد از اعضای سازمان متون قانون را متوجه می‌شوند؟ وقتی جزای مهندس را مشخص

می‌کنیم حتی متوجه چرایی آن نمی‌شود و این ایراد اساسی در زمینه آموزش است، مورد دیگر آنکه مواد آموزشی باید واحد و هم‌سو باشند. متون قانونی باید به صورت مصادیق آموزش داده شود، پرتکرارها مشخص شود تا مهندسان کاملاً از انواع تخلفات آگاه شوند. بدین نحو قطعاً تخلفات کاهش خواهد یافت.

نظام تشویق و تنبیه توأمان مهم است، کسانی که در چهارچوب ضوابط و مقررات حرکت می‌کنند باید برتری داشته باشند و این مسئله را می‌توان در شورای مرکزی حل کرد و در دستورالعمل‌های داخلی گنجانند، چون شاید تغییر آن در قانون عملی نباشد.

تقویت سازمان نظارتی سازمان استان مهم است، ساختار نظارتی موجود به هیچ وجه کفایت نمی‌کند و برای تقویت آن می‌بایست حتماً نقشی برای شورای انتظامی در نظر گرفت.

از مهندسان آزمون گرفته می‌شود و در ادامه بابت تمدید، ارتقا و ... کلاس می‌گذرانند، اما با این حال شرح وظایفشان را نمی‌دانند، این موضوع با تمام تلاش‌هایی که برای آن شده هنوز مسیر طولانی

دارد، اعتماد، مشارکت و همیاری. آیا از جانب مهندسان اعتمادی به ما و وزارت راه و شهرسازی باقی مانده است؟ خیر، اعتماد کاملاً از بین رفته است. از طرف دیگر، مشارکت است که دو نوع عقلانی و احساسی دارد، ما حتی مشارکت در انتخاباتمان هم احساسی است نه عقلانی. صحبت همیاری هم به این منظور است که در عوض انجام کاری توقعی نداشته باشیم که به هیچ وجه این عوامل وجود ندارند و این ایرادات از جانب خودمان و در سطوح بالاتر هم از جانب مسئولان مرتبط است.

بعضی از استان‌ها هیئت داورى تشکیل می‌دهند، در قانون ماده ۱۵ و ۷۳ صراحتاً نوشته شده قبول داورى فقط می‌تواند در مسائلى که جنبه فنى دارد باشد، نه جنبه مالی، حتى اگر ماهیت آن مالی باشد نمی‌توانیم ورود کنیم. اگر مشکل از سمت شهرداری بوده و یا نظارت عالی از سمت وزارت راه و شهرسازی انجام نشده خود آن‌ها پاسخگو باشند، سازمان‌ها چرا دخالت می‌کنند؟ سازمان‌ها در همه اموری که به آن‌ها ارتباطی هم ندارد، دخالت می‌کنند و همین سبب شده اعضا، مردم، دولت، بهره‌بردار و مهندسان دیگر اعتمادی به ما ندارند. این موضوع در انتها به شورای انتظامی می‌رسد نه در ابتدا، قانون در تبصره ۲ ماده ۹۱ آموزش را از سال ۱۳۹۴ در تمامی آرا دیده است. ما حتى به این موارد قانونی هم توجهی نداریم.

لهون اسدی (مدیرکل دفتر توسعه مهندسی وزارت راه و شهرسازی):

اینکه ما بدانیم کجاییم اولین موضوع شناخت است. آسیب‌شناسی در فرایندها انجام شده است، در آئین رسیدگی هم ورود کرده‌ایم، بخشی از موضوعات در آئین رسیدگی حل نمی‌شود و باید در قانون می‌آمد، برای شورای انتظامی با این حجم پرونده، یک شورا کم است و آسیب می‌زند، در پیش‌نویس اصلاحیه قانون در کمیسیون عمران ارتباط خیلی خوبی برقرار کردیم و قرار بر آن شد تا دیگر حرفی از لایحه زده نشود و طرح‌های شورا جلو برود.

موضوع جدی مطرح شده بحث شکایت رایگان بود، در همه جا دادرسی هزینه دارد نه برای ایجاد درآمد، بلکه به این خاطر که هر شخصی به سهولت

علی پورابایی: در حوزه آموزش به صورت خاص باید پیامدهای تخلف به مهندس گوشزد شود، تبعات حقوقی و تعلیق پرونده، عواقب انسانی و اجتماعی به مهندس توضیح داده شود.

شفاف شود، مهندسی ۸ هزار متر ظرفیت دارد، ۱۰۰ هزار متر پروژه می‌گیرد و ۱۰ درصد آن را اجرا می‌کند، آیا باید ۱۰ هزار متر مورد قبول واقع شود؟ در این زمینه ابهاماتی وجود دارد که باید حل شود.

محمد خردرنجبر (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان البرز):

آموزش ابزاری مناسب برای حل معضلات است، اما اگر بخواهیم در مسئله تخلفات و وظایف خود بررسی کنیم می‌توان دید که نقش سازمان‌ها را فراموش کرده‌ایم. یکی از عواملی که وجود دارد نظارت بر عملکرد است، که کلمه «می‌تواند» از همان ابتدا «تکلیف» بوده است، بند ب ماده ۲۹ آئین‌نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تکلیف را به عهده سازمان‌ها قرار داده است، ولی سازمان‌ها از این مسئولیت فرار کرده‌اند. سازمان‌های ما فراموش کرده‌اند که این وظیفه را بر عهده دارند. هیئت‌مدیره‌ها تکلیف دارند که سه دوره مصوب وزارت راه و شهرسازی را بگذرانند و از جمله صلاحیت علمی آن‌ها می‌باشد. گفته می‌شود بسیاری از تخلفات انتخاباتی است، بنابراین هیئت‌مدیره باید مراقب باشد تا زیر این ذره‌بین نرود. کاری را انجام ندهد که این اتفاق بیفتد. ما همه زیر پرچم قانون هستیم و تفاوتی ندارد فرد مقابل میز چه شخصی باشد.

مورد بعدی آموزش و فرهنگ است. مسئله سرمایه اجتماعی را فراموش کردیم که سه عنصر

آموزش اجباری دارد، نگاه آرا در شورای انتظامی باید به سمت آموزش عملیاتی سوق پیدا کند. هم‌اکنون چنین موضوعی را در آرای قطعی نمی‌بینیم، در صورتی این مسئله باید فراگیر شود. همچنین تقویت بخش کنترل عملکرد سازمان‌های استان‌ها که در بند ۵ ماده ۱۵ قانون آمده مهم است، از اهم وظایف هیئت‌مدیره کنترل عملکرد حسن خدمات مهندسی اعضا می‌باشد، در این زمینه بخش‌های کنترل استانی در خدمات مهندسی باید تقویت گردد تا هم نگاه پیشگیری و هم تذکر داشته باشد تا کمک کند تعداد پرونده‌های ورودی هرچه کمتر شود.

عباسعلی فریمانی (رئیس شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان یزد):

الزامی شدن آموزش‌ها بحثی است که همه موافق آن هستند. برای مهندسانی که از روی عدم دانش کافی مرتکب تخلف می‌شوند جزایی مانند تعلیق پرونده تأثیری ندارد، باید آموزش اجباری در آرا دیده شود. برای خود اعضای شورای انتظامی، هیئت‌مدیره‌ها و حتی برای کسانی که می‌خواهند کاندید شوند هم می‌تواند مفید باشد، زیرا ما در خودمان هم گاهی تفسیرهای مختلفی از قانون داریم. اکیداً باید حالتی پیش آید که اگر مهندس این دوره‌ها را نگذراند نتواند پروانه‌اش را تمدید یا ارتقا دهد.

دیگر مورد آنکه تسبیق ظرفیت مهندس باید

استفاده می‌شود، بنابراین اگر عملکرد شورای انتظامی ضعیف باشد، مردم به دادگاه‌ها پناه می‌برند، که متأسفانه یا خوشبختانه مردم ما به حقوق خودشان آگاه نیستند، آن‌ها به راحتی می‌توانند دادخواست بزنند و تا آخرین خسارت خود را بگیرند. مقنن در بازنگری آئین‌نامه ماده ۹۲ شق ب آمده است که شورای انتظامی اگر به مهندس رأی می‌دهد باید ایشان را هدایت کند به سمت آموزش. با آموزش و برگزاری دوره‌های آموزشی می‌توان تعداد پرونده‌ها را کاهش داد.

اخلاق حرفه‌ای هم باید در نظر گرفته شود، تشکیل شورای حل اختلاف در تعارض با قوانین است، شورای حل اختلاف در تقابل با قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان است، شما نمی‌توانید از حقوق عامی مردم بگذرید. بند ۳۳ ذیل ماده ۷۳ حل و فصل را آورده که بین مهندس و مالک است. بخش دیگر که وظیفه و رسالت در سطح کشور است هماهنگ کردن عوامل دخیل در ساخت است. وزارت راه و شهرسازی، شهرداری و سازمان نظام مهندسی ساختمان سه دستگاهی هستند که باید هماهنگ باشند تا کار مهندس به شورای انتظامی کشیده نشود.

در قوانین تناقض و تعارض داریم، قوانین ما منسوخ است، قانون بیمه ما سال ۱۳۱۶ وضع شده است. ماده ۱۴ قانون بیمه می‌گوید بیمه‌گذار اگر مقررات جاری را رعایت نکند خسارت به او تعلق نمی‌گیرد. مهندس چرا محکوم می‌شود؟ چون قوانین و مقررات را رعایت نکرده است.

در خصوص تعارض منافع هم، در بخشنامه ابلاغی الزامی شده است، در پیوست آن بخشنامه جدولی آمده است که در آن فهرستی وجود دارد که اسمی از شورای انتظامی کشور نیامده است. عضو شورای انتظامی کشور شغل محسوب نمی‌شود و در تعارض با عملکرد ایشان نیست.

کنترل ساختمان تناقض دارد، در هیئت مدیره رأی داده می‌شود تا در شورای انتظامی بر آن‌ها نظارت شود؟ ساختار مشکل دارد، در ماده ۱۵ و ماده ۷۳ آئین‌نامه اجرایی آمده است که هیئت مدیره باید برخورد کند، من به عنوان هیئت مدیره نزدیک انتخابات می‌توانم برخورد کنم؟ این ضعف ساختاری باید رفع شود و این مسئله باید در قانون دیده شود و یک فکر اساسی برای آن شود، ما در قانون، دستورالعمل و بخشنامه مشکل داریم نه در افراد، قانون مشکل دارد که این اتفاقات می‌افتد و این همان گلوگاه‌ها است.

محمد رضا محمدیان (کارشناس حقوقی شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان):

این جلسه دو کلیدواژه داشت: آموزش و اخلاق حرفه‌ای. در حوزه آموزش در دو بخش درون سازمانی و برون سازمانی باید به مسئله نگاه کرد. ماده یک

قانون مسئولیت مدنی را با هم مطالعه کنیم: «هرکس بدون مجوز قانونی عمداً یا در نتیجه بی‌احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجاری یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده، لطمه‌ای وارد نماید که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگری شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می‌باشد».

اگر شورای انتظامی را کنار بگذارید، باید آگاه باشید که دادگاه بدون استثنا به استناد این ماده مهندس ناظر را به ضمان و تصدیق خسارت وارده محکوم می‌کند. در تبصره ۱۴۵ قانون مجازات‌های اسلامی به صراحت «تقصیر» را تعریف کرده است که در اکثر دادگاه‌ها این کلمه بر علیه مهندس

شکایتی را ثبت نکنند، البته دو مورد هست، یک هزینه دادرسی و دوم هزینه ثبت شکایت، در اینصورت از شکایت‌های بی‌مورد پرهیز می‌شود. نکته دیگر آنکه واقعاً لازم است شورای انتظامی از استقلال مالی برخوردار باشد و بتواند هزینه خود را در بیاورد تا بتواند در تشکیل کلاس‌ها، آموزش و ایجاد جلسات آزادانه‌تر عمل کند.

امروز مطالبه جدی از حوزه نظام مهندسی می‌شود و عمدتاً موضوعی که پاشنه آشیل شده است تخلفات اعضا است، همیشه از تخلفات صحبت می‌شود. با کنکاش دقیق‌تر متوجه می‌شویم که تنها یک درصد تخلف داریم، اما چون جامعه مهندسی بزرگ است آن یک درصد هم عظیم دیده می‌شود و بازخورد هایش خوب نیست.

در مجلس تخلف از ماده ۳۲ و ۳۴ را اصلاح کردیم و عدد جریمه را بزرگ کردیم، وقتی می‌توان جلوی تخلف را گرفت که عدد تخلف بالا باشد، در کشور فرانسه اصلاً تخریب ندارند زیرا اگر کسی تخلفی کند، سال اول باید یک عددی مالیات بدهد، در سال دوم آن عدد ضریب می‌خورد و در سال سوم خودش تخریب می‌کند تا آن هزینه هنگفت جریمه را نپردازد. در حال حاضر متأسفانه کسی که تخلف می‌کند برایش کاملاً می‌ارزد، که پروانه نگیرد و تخلف را انجام دهد.

علی پوراربابی (عضو شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان):

در سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان آمار و بانک اطلاعاتی نداریم، بنابراین نمی‌توانیم تحلیل کنیم و راهکار بدهیم. نمی‌توان

گلوگاه‌ها را شناسایی کرد، نهادهای نظارتی به دنبال گلوگاه‌های فسادخیز هستند. البته این قضیه عدم اعتماد در کل جامعه وجود دارد، هیچ کسی در هیچ جایگاهی نمی‌تواند چیزی را نقد کند زیرا برای او تبعات دارد، اما در سازمان نظام مهندسی ساختمان به راحتی اعتراض می‌کنند، به نظر شما دلیل چیست؟ این همان گلوگاه مشکل ساز است. اگر آماري ارائه دهم که ۵۰ درصد شکایت‌ها، شکایت ارکان هست چه معنی می‌تواند داشته باشد؟ یا ساختار مشکل دارد یا آن افراد. اعتقاد راسخ من آن است که ساختار مشکل دارد. ساختار نظام مهندسی و